

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
részitélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.398/2018/8.

A tanács tagjai: Dr. Farkas Attila a tanács elnöke
. Gáspár Mónika előadó bíró
. Csőke Andrea bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Neiger, Kókai, Papp Ügyvédi Iroda

Az alperes:

Az alperes képviselője: Dr. Horváth Péter Ügyvédi Iroda

Az I. rendű felperesi beavatkozó:

A II. rendű felperesi beavatkozó:

A III. rendű felperesi beavatkozó:

Az I. rendű felperesi beavatkozó képviselője: Halmos R. Ügyvédi Iroda

Az II. és III. rendű felperesi beavatkozók képviselője: Dr. Hirt Mihály Ügyvédi Iroda

A per tárgya: szerződés érvénytelensége

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: az alperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:

Debreceni Ítéltábla Gf.III.30.123/2018/8. számú részítelet

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma:

Debreceni Törvényszék 4.G.20.049/2015/124. számú részítelet

Rendelkező rész

A Kúria a felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmét hivatalból elutasítja.

A jogerős részítelet felülvizsgálati kérelemmel érintett

rendelkezéseit hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság részítéletének fellebbezett részét megváltoztatja, és a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 7.620.000 (hétmillió-hatszázhuszezer) forint együttes első- és másodfokú perköltséget, valamint felülvizsgálati eljárási költséget, továbbá az államnak - felhívásra - 1.276.000 (egymillió-kétszázhetvenhatezer) forint le nem rótt kereseti, 2.500.000 (kétfélmillió-ötszázezer) forint fellebbezési, 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket és 18.900 (száznolcvankilencezer-kilencszáz) forint mérsékelt csatlakozó felülvizsgálati eljárási illetéket.

Kötelezi az I. rendű felperesi beavatkozót, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 381.000 (háromszáz-nyolcvanegyezer) forint együttes első- és másodfokú perköltséget, valamint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a II. rendű és a III. rendű felperesi beavatkozókat, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek - személyenként - 190.500 (százkilencvenezer-ötszáz) forint együttes első- és másodfokú perköltséget, valamint felülvizsgálati eljárási költséget.

A részítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A cégjegyzékbe 2006. július 10-én bejegyzett felperes gazdálkodó szervezet alapító tagjai közül négyen - **S.J.**, **P.K.J.**, **G.A.W.** és dr. **G.L.H.** - holland állampolgárok, ketten pedig magyar állampolgárok voltak (**G.**-né Felperesi beavatkozó 1, **G.R.**).
- [2] A felperes tagjai közül **P.K.J.**, **J.S.** és **G.A.W.** tagjai voltak egyúttal a Hollandiában bejegyzett **S.V.** BV, valamint az ugyancsak holland **C.Z.** BV gazdasági társaságoknak.
- [3] Az alperest Kerekes Éva tag alapította, a társaságnak a **C.Z.** BV 2013. május 16-tól egyedüli tagja.
- [4] A 2007. április 13-i kölcsönszerződés értelmében a **S.V.** BV 1.250.000 euró kölcsön nyújtását vállalta a felperes részére, amelyből a szerződés szerint - aláírása napjáig - 1.015.000 euró folyósítása már megtörtént. A felperest a kikötött ötéves futamidő alatt törlesztési kötelezettség nem terhelte, kamatot a kölcsön bankszámlán történő jóváírásától 6 hónapos időszakra megállapított mértékben (BUBOR+25%) volt köteles teljesíteni. Biztosítékeként a kölcsönszerződés hivatkozott a ...számú ingatlanra, a fedezet típusának meghatározása nélkül.

- [5] A **S.V.** BV hitelezőként többszöri utalással összesen 2.273.950 euró összegben nyújtott kölcsönt a felperesnek 2006. szeptember 8. és 2012. december 31. között.
- [6] A felperes a részére biztosított kölcsönből ingatlanokat vásárolt. Tulajdonjoga az ...hrsz.-ú - ... számú - ingatlanra 2007. február 5-én, további tizenegy ostorosi ingatlanra 2009. április 1-jén, egy felsőtárkányi ingatlanra pedig 2013. május 24-én került bejegyzésre az ingatlannyilvántartásba.
- [7] A hitelező **S.V.** BV tagjai - **S.J.**, **P.K.J.**, **G.A.W.** - a társaság 2011. október 8-i rendkívüli taggyűlésén tárgyalták a magyarországi befektetéseket. A felperessel kötött kölcsönszerződés tartalmára, valamint a holland adóhatóság jelzésére figyelemmel - amely fedezet hiánya miatt előrevetítette, hogy a felperesnek 1.250.000 euró felett nyújtott kölcsön nem üzleti jellegű, azt a tagok által nyújtott kölcsönnek tekinti - a taggyűlés döntött a felperesnek nyújtott kölcsön átcsoportosításáról: a hitelező társaság a 2007. december 31-én fennálló követelését 1.184.879 euró összegben megtartotta a felperessel szemben, a kölcsön fennmaradó részére és a kamatokra vonatkozó követelés tekintetében pedig a társaság tagjait jelölte meg a határozat jogosultként, azzal, hogy utalt az engedményezéssel kapcsolatban szükséges további lépésekre, annak szerződéses rögzítésére is.
- [8] 2011. október 10-én a **S.V.** BV és tagjai, **S.J.**, **P.K.J.**, **G.A.W.** külön okiratban megállapodtak a társaság 2011. október 8-i rendkívüli taggyűlésén hozott döntés szerint a felperessel szembeni kölcsönkövetelés részbeni (1.184.879 euró összeget meghaladó tőke, kamatigény) engedményezésében. Az engedményező hitelező értesítését az engedményezésről a felperes 2011. október 10-én átvette.
- [9] A 2013. május 10-i engedményezési szerződéssel **S.J.**, **P.K.J.**, **G.A.W.** a **C.Z.** BV társaságra engedményezték a felperessel szemben fennálló teljes követelésüket, kamatokkal együtt. Rögzítették, hogy az engedményezők 2.273.950 eurót (akkori árfolyamon 592.210.532 Ft) tagi kölcsönként nyújtottak a felperesnek 2012. december 31-i lejáráttal a megjelölt ügyleti, illetve késedelmi kamattal. Az engedményezők e követelésük átruházásával teljesítették az engedményes felé a vele 2013. május 9-én kötött kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségüket. Az engedményezésről kiállított értesítést a felperes átvette.
- [10] 2013. május 21-én a **C.Z.** BV az alperessel engedményezési szerződést kötött. A megállapodás ismertetette a 2013. május 10-i engedményezési szerződés tartalmát, valamint a szerződő felek 2013. május 17-i kölcsönszerződését, amelyre figyelemmel a **C.Z.** BV a felperessel szemben fennálló - **P.K.J.**, **J.S.** és **G.A.W.** által rá engedményezett - követelésből 321.124.000 Ft-ra, illetve kamatára vonatkozó részt engedményezett az alperesre.
- [11] A felperes és az alperes 2013. május 24-én ingatlan adásvételi szerződést kötöttek a felperes tulajdonát képező ... hrsz.-ú - ... számú - irodaház ingatlanra (továbbiakban: perbeli ingatlan). A

vételár megfizetésére - amelyet a felek 349.250.000 Ft összegben az ingatlant terhelő jelzálogjogokra tekintettel határoztak meg (R. Bank Zrt. javára 46.000.000 Ft, a II. rendű beavatkozó javára 46.920.000 Ft és járulékai) - a következőket tartalmazta a szerződés 3. pontja: a felperes ügyvezetője kijelentette, hogy a felperes tagjai közül **P.K.J., J.S.** és **G.A.W.** tagi kölcsönt nyújtottak az eladó felperes részére, amelyet a felperes nem tudott visszafizetni, ezért annak visszafizetése jelen jogügylet keretében beszámítással történik, a vevő alperes és tagjai között létrejött engedményezési szerződés alapján. A vételárból a 74.250.000 Ft áfaösszeget az alperes közvetlenül az adóhatóság felé kellett teljesítse.

- [12] A felperessel szemben végrehajtási eljárás indult, a végrehajtó 2015. március 30-án árverésen kívül, de annak hatályával értékesítette a perbeli ingatlant az I. rendű felperesi beavatkozóknak.
- [13] A perbeli ingatlan tulajdonosaként az ingatlannyilvántartás a felperest tünteti fel. Az alperes tulajdonjoga bejegyzésére irányuló eljárást az ingatlanügyi hatóság felfüggesztette, az I. rendű felperesi beavatkozó elintézetlen kérelmét pedig rangsorban tartja nyilván.
- [14] A cégbíróság 2015. június 4-én kényszertörlési eljárást indított a felperessel szemben, majd hivatalból kezdeményezte a felszámolását. A felperes 2015. október 16-i kezdő időponttal felszámolás alá került.
- [15] A II. rendű felperesi beavatkozó a felszámolási eljárásban hitelező, az ingatlant terhelő keretbiztosítéki jelzálogjog jogosultjaként.
- [16] A III. rendű felperesi beavatkozó a felperes tagja.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [17] A felperes a 2014. december 22-én benyújtott, majd az eljárás alatt módosított keresetében - többek között - az ... hrsz.-ú ingatlanra 2013. május 24-én kötött adásvételi szerződés érvénytelenségének megállapítását kérte, a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 40. § (1) bekezdés a) és b) pontja, a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (a továbbiakban: Gt.) 141. § (1) bekezdés m) pontjának sérelme, illetve jóerkölcsbe ütközés miatt a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 200. § (2) bekezdése alapján, valamint a jogügylet színleltése miatt [rPtk. 207. § (6) bekezdés]. Hivatkozott az rPtk. 215. § (3) bekezdése szerint a szerződés létre nem jöttére is a Gt. 141. § (1) bekezdés m) pontjával összefüggésben.
- [18] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az első- és másodfokú bíróság határozata

- [19] Az elsőfokú bíróság részítéletében megállapította a feleknek az ... hrsz.-ú ingatlanra 2013. május 24-én kötött adásvételi szerződése

semmisségét.

- [20] Az elsőfokú határozat indokolása szerint a törvényszék tartalmánál és joghatásánál fogva amiatt találta megállapíthatónak a szerződés jóerkölcsebe ütköző jellegét, mivel az átruházott nagy értékű ingatlan úgy került az eladó vezető tisztségviselője közvetett tulajdonában álló vevőhöz, hogy az ingatlan ellenértékének kiegyenlítésére egy nem létező (létre nem jött) követelés hiányos tartalmú beszámításával volt mód, ami egyben kizárta a vételár megfizetésének követelését; a megállapodás mögött lényegében ingyenes, ellenérték nélküli tulajdonátruházási szándék állt. Az elsőfokú bíróságnak a többi érvénytelenségi okkal kapcsolatban kifejtett álláspontja szerint a Cstv. 40. § (1) bekezdés a), b) pontjai tekintetében a felperes elmulasztotta az elévülési jellegű perindítási határidőt, a Gt. 141. § (1) bekezdés m) pontjában foglalt rendelkezés a felek jogviszonyában nem volt irányadó, a színleltségen alapuló semmisséget pedig a szerződő felek ehhez szükséges kétoldalú tudatos magatartásának hiánya zárta ki.
- [21] Az alperes fellebbezése és a felperes csatlakozó fellebbezése folytán a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság részítéletének fellebbezett részét részben - az elsőfokú perköltség felemelésével - megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta.
- [22] A jogerős részítélet indokolása elsőként azt tartalmazta, hogy az ítélőtábla perorvoslati kérelem hiányában nem vizsgálta az elsőfokú ítélet megalapozottságát a Cstv. 40. § (1) bekezdésén, valamint az rPtk. 207. § (6) bekezdésén alapuló érvénytelenségi okokkal összefüggésben.
- [23] A felperes csatlakozó fellebbezésével szemben a másodfokú bíróság leszögezte, hogy az elsőfokú bíróság a Gt. 141. § (2) bekezdés m) pontjára alapított kereseti kérelmet az rPp. 213. § (1) bekezdésének sérelme nélkül és érdemben is helyesen bírálta el. Az érvénytelenségi kereset egyes jogcímeiről, azok megalapozatlanságáról a bíróságnak határozata indokolásában kellett számot adnia, ítélete rendelkező részének külön elutasító rendelkezést a megalapozatlannak talált jogcímekkel kapcsolatban nem kellett tartalmaznia.
- [24] A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját a keresettel támadott szerződés jóerkölcsebe ütköző jellegét illetően. Az elsőfokú ítéletben számításba vett körülmények - vagyis az adásvételi szerződés célja (az ingatlannak az eladó vezető tisztségviselői közvetett tulajdonában álló vevőhöz juttatása) és tartalma (nagy értékű ingatlan ellenértékének megfizetése egy nem létező követelésre vonatkozó hiányos tartalmú beszámítási nyilatkozattal) - mellett az ítélőtábla rámutatott, hogy az alperes egyedüli tagjának (C.Z. BV) tulajdonosai tagjai egyúttal a felperesnek is, illetve hogy a felperes szerződéskötéskor eljáró ügyvezetője vezető tisztségviselője volt egyben az alperes tagjának is. A bemutatott személyi és tulajdonosi összefonódások mellett az adásvételi szerződés egyazon érdekeltégi körbe tartozó, kapcsolt vállalkozások között jött létre. Hangsúlyozta a másodfokú bíróság,

hogyan önmagában sem a szerződő felek közötti összefonódás, sem pedig az üzleti életben elfogadott beszámítás jogintézménye nem eredményezte volna a szerződés jóerkölcsbe ütköző jellegét, ahhoz az a többlétezésállási elem vezetett, hogy a vételár beszámítással való teljesítését a felek szerződése a 3. pontban olyan tagi kölcsöntartozásra alkalmazta, amelyre vonatkozó fizetési kötelezettség nem a vevő alperes irányában állt fenn. Egyetértett a másodfokú bíróság a törvényszékkel abban is, hogy a **S.V.** BV által engedélyezett kölcsöntartozás nem volt tagi kölcsön igény és utóbb sem vált azzá. A szerződés 3. pontjában rögzített megállapításnak, miszerint a felperes tagjai közül három holland magánszemély korábban tagi kölcsönt nyújtott a felperes részére, nem volt alapja. Az egyes engedélyezési szerződések folyamata, egymásutániséga vizsgálatával megállapítható volt, hogy az egymással összefüggő szerződések együttesen, egymásra tekintettel eredményezték a jóerkölcsbe ütköző célra irányultságot, ugyanis a tagok és a társaságok kizárólag annak érdekében kötöttek rövid időn belül egymást követő és feltételező engedélyezési szerződéseket, hogy a felperes ingatlanvagyonára pénzmozgás nélkül az érdekeltségi körükbe tartozó másik társasághoz kerüljön. A szerződés 4. és 7. pontja egyedül a felperes oldalán teremtett feltétel nélküli és kizárólagos helytállási kötelezettséget.

- [25] Kifejtette végül a másodfokú bíróság, hogy a kereset - összhangban azzal is, hogy a támadott szerződés alapján teljesítés nem történt - egyedül az érvénytelenség megállapítására irányult [rPtk. 239/A. § (1) bekezdés], az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonására irányuló kereseti kérelem előterjesztése nélkül jogszabálysértés nélkül maradt el az ügyben a szerződés érvényessé nyilvánítása a bíróság részéről [rPtk. 237. § (1)-(2) bekezdés].

Felülvizsgálati kérelem, csatlakozó felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [26] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős részítélet hatályon kívül helyezését és helyette a jogszabályoknak megfelelő új határozattal elutasítani kérte keresetet a nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközésre alapított részében is.
- [27] Arra hivatkozott, hogy a jogerős részítélet az rPtk. 200. § (2) bekezdését, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 196. §-át, 197. §-át, 206. §-át, 221. §-át sérti.
- [28] Előadta, hogy a felülvizsgálni kért határozat tévesen és iratellenesen, az rPp. 206. §-a, 221. §-a sérelmével állapította meg az adásvételi szerződés tartalmaként a nem létező követelésre vonatkozó beszámítást, ezért tévesen következtetett a felperes megkárosítására, vagyonának elvonására a jogüggyellett. Hangsúlyozta, hogy tényadat jelen ügyben a felperessel szemben fennálló 321.124.000 Ft és kamatai összegével egyező, az rPp. 196. §-a, 197. §-a szerint teljes bizonyító erejű magánokiratokkal igazolt kölcsönkövetelés. Az adásvételi szerződés 3. pontja ennek

megfelelően tartalmazta, hogy a felperes a tagi kölcsönt nem tudja visszafizetni, ezért annak visszafizetésére vonatkozott a beszámítás, a megjelölt személyek között létrejött külön engedményezési szerződések alapján. Álláspontja szerint a külön engedményezési szerződések a felek akarata szerint kiegészítették az adásvételi szerződés tartalmát, annak részévé, mellékletévé váltak. Egyértelmű volt az alperesnek a felperessel szemben fennálló követelése. Az a körülmény, hogy a szerződő felek az engedményezett összeget tagi kölcsönként nevesítették, nem érvénytelenségi ok, különös tekintettel arra, hogy a holland tagok tagjai voltak az engedményező társaságnak. Állította egyúttal, hogy a perben igazolta a beszámítás megtörténtét, a követelés csökkenését a vételárösszeggel.

- [29] Álláspontja szerint a jogerős részítélet az érvénytelenség kiküszöbölhetőségével kapcsolatban nem felel meg az 1/2010. (VI. 28.) PK véleménynek. A másodfokú bíróság anélkül utalt az utólag ki nem küszöbölhető semmisségre, hogy ennek indokát megadta volna.
- [30] Hangsúlyozta, hogy volt beszámításra alkalmas követelése, ami az adásvételi szerződés tartalmánál fogva 275.000.000 Ft-tal csökkent, a vételár kifizetése megtörtént.
- [31] A felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmében a jogerős részítélet részbeni megváltoztatásával kérte a csatlakozó fellebbezés illetékeként megállapított 1.250.000 Ft leszállítását 5.000 Ft-ra az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 48. §-a, 46. § (4) bekezdése alapján, ennek megfelelően a részére fizetendő fellebbezési perköltség összegének felemelését 2.000.000 Ft + áfa összegre az rPp. 81. § (1) bekezdése szerint. Arra hivatkozott, hogy csatlakozó fellebbezése nem érdemben, csak indokolásában támadta az elsőfokú részítéletet, ezért a csatlakozó fellebbezés illetékére az Itv. 46. § (4) bekezdése volt irányadó.
- [32] Felülvizsgálati ellenkérelmében a felperes a csatlakozó felülvizsgálati kérelemmel érintett részt meghaladóan a jogerős részítélet hatályban fenntartását kérte.
- [33] Az I. rendű és a II. rendű felperesi beavatkozók felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős részítélet hatályban fenntartására irányult.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [34] A Kúria elsőként azt rögzíti, hogy a csatlakozó felülvizsgálati kérelem a jogerős részítélet perköltségre vonatkozó rendelkezéseit a per főtárgyát jelentő kérdéskörök közül egyedül a szerződés létre nem jöttével összefüggésben támadta, amelyre viszont a felülvizsgálati kérelem nem terjedt ki. A Kúria ezért a felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmét az rPp. 273. § (6) bekezdése szerint irányadó rPp. 244. § (1) bekezdésére tekintettel hivatalból elutasította. Megjegyzi ugyanakkor, hogy a felperes megalapozatlanul hivatkozott a másodfokú eljárásban előterjesztett perorvoslati kérelme tárgyára és irányára, hogy az kizárólag az elsőfokú határozat indokolási részét támadta. A 2018. április 12-i

csatlakozó fellebbezés petituma egyértelműen az elsőfokú részítélet megváltoztatására és a felek közti szerződés létre nem jöttének megállapítására irányult [rPp. 244. § (1) bekezdés, 235. § (1) bekezdés].

- [35] A Kúria a jogerős részítéletet az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt az alábbiak szerint jogszabálysértőnek találta.
- [36] A felülvizsgálati eljárásban abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy az ügyben eljáró bíróságok az rPtk. 200. § (2) bekezdésének helyes értelmezésével állapították-e meg a keresettel támadott szerződés jóerkölcsbe ütköző jellegét, a jogügylet tartalma és joghatása értékelésével.
- [37] Egyetértett a Kúria a jogerős részítélet álláspontjával abban, hogy önmagában sem a szerződő felek közti társasági kapcsolat, a tulajdonosi és személyi összefonódás ténye, sem pedig az üzleti életben bevett és szokásos beszámítás alkalmazása nem vezetett a szerződés jóerkölcsbe ütköző jellegéhez. Mindezeket a körülményeket a társadalom általánosan elfogadott értékrendje nem tekintette nyilvánvalóan tisztességtelennek, elfogadhatatlannak az üzleti életben. A keresettel támadott szerződés jóerkölcsbe ütköző jellegének megállapításához többlettényállási elemre volt szükség, mégpedig a Cstv. 40. § (1) bekezdésében nevesített megtámadási feltételeken felül [BH2017. 233., BH2006. 120.].
- [38] Az ügyben eljáró bíróságok a jóerkölcsbe ütközés megállapításához szükséges többletkörülményt a szerződésbe épített beszámítási konstrukció aggályosnak talált jellemzőiből vezették le, mivel álláspontjuk szerint a felek egy nem létező követelésre vonatkozó hiányos tartalmú beszámítási nyilatkozatot fogadtak el, illetve a vételár beszámítással való teljesítését a szerződés 3. pontjában olyan tagi kölcsöntartozásra alkalmazták, amelynek nem volt alapja, illetve amelyre vonatkozó fizetési kötelezettség nem a vevő alperes irányában állt fenn.
- [39] Helyesen hivatkozott a felülvizsgálati kérelem az engedményezési szerződések alapján arra, hogy az átruházott követelés útja és jogosultjának személye kellő bizonyítást nyert a perben, vagyis az, hogy a **S.V.** BV-nek a felperes felé keletkezett kölcsön követeléséből - amelynek létrejöttét, fennállását a jogerős ítélet sem vont kétségbe, sőt azt egyértelmű tényállási elemként rögzítette - 321.124.000 Ft, valamint a tőkén felüli járulékok az alperest illették meg a keresettel támadott jogügylet idején. A szerződő felek tehát abban a helyzetben voltak 2013. május 24-én, hogy a másik féllel szemben fennálló tartozásukat - a felperes a kölcsöntartozást, az alperes a vételár megfizetését - saját követelésük beszámításával teljesítsék [rPtk. 296. §]. Hangsúlyozza a Kúria, hogy az egynemű és lejárt követelés beszámítására irányuló, egyoldalú címzett jognyilatkozat a teljesítés hatályával jár, amelyet a fél megtehet akár magában a szerződésben, akár külön okiratban a szerződés teljesítési szakában.
- [40] Azzal az ítéleti megállapítással kapcsolatban, ami arra

vonatkozott, hogy a felek szerződésében hivatkozott tagi kölcsönnek egyáltalán nem volt alapja, a Kúria elsődlegesen arra mutat rá, hogy a hivatkozott szerződéses rendelkezés tartalmának feltárásához az rPtk. 207. § (1) bekezdésében foglalt értelmezési szabály volt irányadó, amely rendelkezés a szavak általánosan elfogadott jelentésére, a nyilatkozó fél feltehető akaratára és az eset körülményeire együttesen épít. Kiemeli, hogy jelen ügyben a **S.V.** BV által nyújtott kölcsön (egy része) utólagos tagi minősítése nem volt teljesen alaptalannak és indokolatlannak tekinthető a felek szerződésében, ugyanis - ahogy az elsőfokú ítélet tényállása is rögzítette - a holland adóhatóságnak a 2011. októberi taggyűlésen tárgyalt figyelmeztetése alapján, ami fedezet hiánya miatt az 1.250.000 euró felett nyújtott kölcsön magánjellegére vonatkozott, a kölcsön egy részét a tagok (a felperesben tagsággal bíró három holland magánszemély) által nyújtott kölcsönnek kellett tekinteni, a hitelező társaság emiatt döntött az igény „átcsoportosításáról”, rendezéséről. Mindez előzményét és ténybeli alapját jelentette annak, hogy a felek az eset körülményeire tekintettel tagi jelzöt illesztettek a perbeli szerződésben a kölcsönkövetelés mellé, amivel a jogcím téves megjelölése esetén sem tették kétségesse vagy elfogadhatatlanná jogügyletük tárgyát, tartalmát vagy joghatását.

[41] A keresettel támadott szerződésnek a beszámítással való teljesítésre vonatkozó 3. pontját - amely egyébként nem az alperes, hanem a felperes oldaláról tartalmazott nyilatkozatot és teljesítési szándékot - az ügyben eljáró bíróságok a bizonyítékok ellentmondásos, illetve tartalmuktól részben eltérő értékelése mellett [rPtk. 207. § (1) bekezdés], tévesen értelmezték és tekintettek hiányos tartalmú, illetve „nem létező”, illetve nem az alperessel szemben fennálló tartozásra vonatkozó nyilatkozatnak, ami együttesen vezetett az rPtk. 200. § (2) bekezdése mellett a bizonyítékok értékelésére vonatkozó szabály, az rPp. 206. § (1) bekezdésének megsértéséhez.

[42] Megállapítható volt jelen ügyben, hogy a szerződő felek egymással szemben kölcsönös, egymű és lejárt követeléssel bírtak (kölcsön/vételár), ennél fogva megfelelően alkalmazott szerződéses konstrukció volt a keresettel támadott megállapodásban a tartozás (annak egy része) teljesítésére a beszámítás, amely alapján mindkét fél előtt nyitva állt, hogy saját tartozását az ennek megfelelő egyoldalú nyilatkozattal teljesítse. A beszámítással a felek egymással szemben fennálló követelései a beszámítás erejéig kölcsönösen megszűnnek, a beszámítás a visszterhes jogügylet teljesítésének jogszerűen alkalmazott módja [rPtk. 296. § (2) bekezdés, BH2015. 281.]. Az ügyben eljáró bíróságok tehát tévesen állapították meg a perbeli szerződés jóerkölcsebe ütköző jellegét és ebből eredő érvénytelenségét.

[43] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős részítélet felülvizsgálati kérelemmel érintett - a per főtárgyára vonatkozó és az alperest perköltség és illeték fizetésére kötelező - rendelkezéseit (a felperest az állam javára 1.250.000 Ft le nem

rótt csatlakozó fellebbezési illeték fizetésére kötelező rendelkezést nem érintve) az rPp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú részítélet fellebbezett részét megváltoztatta és a keresetet elutasította.

Záró rész

- [44] Az eredményes felülvizsgálati kérelem alapján a pervesztes felperes köteles az alperes jogi képviselőjével felmerült munkadíjból álló perköltségének megfizetésére az rPp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése szerint. Viselni köteles továbbá az illetékfeljegyzési jog alapján le nem rótt kereseti, fellebbezési, felülvizsgálati eljárási és az Itv. 58. § (1) bekezdés f) pontja szerint mérsékelt csatlakozó felülvizsgálati eljárási illetéket az Itv. 59. § (1) bekezdése, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint. A Kúria a beavatkozókat az rPp. 83. § (1) bekezdés második mondatának első fordulata alapján a beavatkozással felmerült költségtöbblet megfizetésére kötelezte. Az ügyvédi munkadíj összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1), (2) és (5) bekezdése alapján a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban állapította meg. Az ügyvédi munkadíj az IM rendelet 4/A. § (1) bekezdése alapján az ÁFÁ-t tartalmazza.
- [45] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet az rPp. 274. § (1) bekezdése értelmében tárgyaláson bírálta el.

, 2018. október 25.

. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Gáspár Mónika s.k. előadó bíró, Dr. Csőke Andrea s.k. bíró

A kiadmány hitelélül: